

คู่มือปฏิบัติงาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
สำนักปลัดเทศบาลเทศบาลตำบลมะอึ

คำนำ

ด้วยปัจจุบันสาธารณสุขภัยยังคงมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและซับซ้อนมากขึ้นเนื่องจากความแปรปรวนของภูมิอากาศโลกความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมไทยจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองอย่างรวดเร็วประชาชนมีโอกาสอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยเพิ่มขึ้นส่งผลให้ความเสียหายจากสาธารณสุขรุนแรงมากขึ้นทั้งภัยธรรมชาติเช่นอุทกภัยวาตภัยภัยแล้งภัยหนาวและภัยจากการกระทำของมนุษย์เช่นอัคคีภัยอุบัติเหตุการรั่วไหลของสารเคมีอันตรายรวมทั้งสาธารณสุขหรืออุบัติเหตุต่างๆที่เกิดขึ้น

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณสุขต่างๆที่เกิดขึ้นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติอย่างถ่องแท้จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องรวดเร็วมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

ดังนั้นคณะผู้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเล่มนี้จึงได้รวบรวมเนื้อหาสาระหน้าที่ลักษณะงานและขั้นตอนการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขจัดทำเป็นรูปเล่มไว้เพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานตลอดจนเป็นการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือต่างๆจากผู้มีส่วนได้เสียในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ลักษณะงานและขั้นตอนการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขได้ดียิ่งขึ้นและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องรวดเร็วเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉิน

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข
สำนักปลัดเทศบาลเทศบาลตำบลมะเอี

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๑
นิยามคำศัพท์	๑
การจัดตั้งกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๓
สถานที่ตั้ง	๔
แนวทางปฏิบัติ	๔
การปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน	๖
การอพยพ	๘
ขั้นตอนการดำเนินงานด้านการช่วยเหลือเหตุสาธารณภัยกรณีฉุกเฉิน	๑๒
ขั้นตอนการดำเนินงานด้านสนับสนุนน้ำอุปโภค-บริโภค	๑๓
ขั้นตอนการปฏิบัติงานพนักงานขับรถบรรทุกน้ำกรณีส่งน้ำอุปโภค-บริโภค	๑๔
ขั้นตอนการปฏิบัติงานพนักงานขับรถบรรทุกน้ำอเนกประสงค์	๑๕
ขั้นตอนการปฏิบัติงานระบบการแพทย์ฉุกเฉิน	๑๖
ขั้นตอนการปฏิบัติงานการช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน	๑๗
ขั้นตอนการปฏิบัติงานระงับเหตุอัคคีภัย	๑๘
วิธีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	๑๙

ภาคผนวก

คู่มือการปฏิบัติงาน

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลมะเอี๊ยะ

๑. หลักการและเหตุผล

สาธารณภัยยังคงมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและซับซ้อนมากขึ้นเนื่องจากความแปรปรวนของภูมิอากาศโลกความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมไทยจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองอย่างรวดเร็วประชาชนมีโอกาสอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยมากขึ้นส่งผลให้ความเสียหายจากสาธารณภัยรุนแรงมากขึ้นทั้งภัยธรรมชาติเช่นอุทกภัยวาตภัยแล้งภัยหนาวและภัยจากการกระทำของมนุษย์เช่นอัคคีภัยอุบัติเหตุการรั่วไหลของสารเคมีอันตราย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนและมีบทบาทภารกิจในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยในลำดับแรกก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพ.ศ.๒๕๕๐กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่นตนจึงถือเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกันสาธารณภัยและพัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญเหตุและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยหลังจากสถานการณ์ภัยยุติ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้การดำเนินงานจัดการงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลตำบลมะเอี๊ยะมีขั้นตอนหรือกระบวนการและแนวทางในการปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน
๒. เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพสามารถลดความสูญเสียที่เกิดจากภัยพิบัติให้เหลือน้อยที่สุด
๔. เพื่อให้ประชาชนที่ประสบภัยได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูอย่างทั่วถึงและทันเวลา
๕. เพื่อบูรณาการระบบการสั่งการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ
๖. เพื่อสร้างระบบบริหารจัดการสาธารณภัยที่ดีและสอดคล้องกับวัฏจักรการเกิดภัย

๓. นิยามคำศัพท์

การป้องกัน(Prevention) หมายถึงมาตรการและกิจกรรมต่างๆที่กำหนดขึ้นล่วงหน้าทั้งทางด้านโครงสร้างและที่มิใช่ด้านโครงสร้างเพื่อลดหรือควบคุมผลกระทบในทางลบจากสาธารณภัย

การลดผลกระทบ (Mitigation) หมายถึงกิจกรรมหรือวิธีการต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงและลดผลกระทบทางลบจากสาธารณภัยและยังหมายถึงการลดและป้องกันมิให้เกิดเหตุหรือลดโอกาสที่อาจก่อให้เกิดสาธารณภัยคู่มือการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลมะเอี

การเตรียมความพร้อม (Preparedness) หมายถึงมาตรการและกิจกรรมที่ดำเนินการล่วงหน้าก่อนเกิดสาธารณภัยเพื่อเตรียมพร้อมการจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถรับมือกับผลกระทบจากสาธารณภัยได้อย่างทันการณ์และมีประสิทธิภาพ

การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) หมายถึงการจัดตั้งองค์กรและการบริหารจัดการด้านต่างๆ เพื่อรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินทุกรูปแบบโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมรับมือและการฟื้นฟูบูรณะ

การฟื้นฟูบูรณะ (Rehabilitation) หมายถึงการฟื้นฟูสภาพเพื่อทำให้สิ่งที่ถูกต้องหรือได้รับความเสียหายจากสาธารณภัยได้รับการช่วยเหลือแก้ไขให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือดีกว่าเดิมรวมทั้งให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีวิตตามสภาพปกติได้โดยเร็ว

หน่วยงานของ รัฐ หมายถึงส่วนราชการรัฐวิสาหกิจองค์การมหาชนและหน่วยงานอื่นของรัฐแต่ไม่หมายความรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึงองค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดเมืองพัทยาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ หมายถึงองค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งแต่ไม่หมายรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หมายถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

รองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หมายถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย

ผู้อำนวยการกลาง หมายถึงอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผู้อำนวยการจังหวัด หมายถึงผู้ว่าราชการจังหวัด

รองผู้อำนวยการจังหวัด หมายถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ผู้อำนวยการอำเภอ หมายถึงนายอำเภอ

ผู้อำนวยการท้องถิ่น หมายถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล, นายกเทศมนตรี

ผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น หมายถึงปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เจ้าพนักงาน หมายถึงผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างๆตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๔๐

กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หมายถึงองค์กรปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่จังหวัด

กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ หมายถึงองค์กรปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอและทำหน้าที่ช่วยเหลือจังหวัดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยท้องถิ่นแห่งพื้นที่ หมายถึงองค์กรปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลและเป็นหน่วยเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่

๔. การจัดตั้งกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๔.๑ องค์กรปฏิบัติ

๔.๑.๑ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลตำบลมะเอี ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานของผู้อำนวยการท้องถิ่นและให้มีที่ทำการโดยให้ใช้ที่ทำการ/สำนักงานเทศบาลตำบลไม่เรียงเป็นสำนักงานของผู้อำนวยการท้องถิ่นมีนายกเทศมนตรีตำบลมะเอีเป็นผู้อำนวยการและมีปลัดและรองปลัดเทศบาลตำบลมะเอีเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการกำนันผู้ใหญ่บ้านและภาคเอกชนในพื้นที่ร่วมปฏิบัติงานในกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตเทศบาลตำบลมะเอีและเป็นหน่วยเผชิญเหตุเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นในพื้นที่

๔.๑.๒ ภารกิจของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลมะเอี

(๑) อำนวยการควบคุมปฏิบัติงานและประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลมะเอี

(๒) สนับสนุนกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียงหรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ

(๓) ประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบรวมทั้งประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนในการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกขั้นตอน

๔.๒ โครงสร้างและหน้าที่ของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลมะเอี

๔.๒.๑ โครงสร้างของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลมะเอี ๕ ฝ่ายได้แก่

(๑) ฝ่ายอำนวยการทำหน้าที่อำนวยการควบคุมกำกับดูแลในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลรวมทั้งวางระบบการติดตามติดต่อสื่อสารในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับและฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้การติดต่อเป็นไปอย่างรวดเร็วต่อเนื่องและเชื่อถือได้ตลอดเวลา

(๒) ฝ่ายแผนและโครงการทำหน้าที่เกี่ยวกับงานการวางแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยการพัฒนาแผนงานการพัฒนาเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในทุกขั้นตอนงานติดตามประเมินผลงานการฝึกซ้อมแผนงานการจัดฝึกอบรมต่างๆและงานการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓) ฝ่ายป้องกันและปฏิบัติการทำหน้าที่ติดตามสถานการณ์รวบรวมข้อมูลประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นวางมาตรการต่างๆในการป้องกันภัยมิให้เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้วให้ได้รับความคุ้มครองการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลมะเอีเสียหายน้อยที่สุดจัดระเบียบแจ้งเตือนภัยการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยงานการข่าวการรักษาความปลอดภัยและการปฏิบัติการจิตวิทยา

(๔) ฝ่ายฟื้นฟูบูรณะทำหน้าที่สำรวจความเสียหายและความต้องการด้านต่างๆจัดทำบัญชีผู้ประสบสาธารณภัยประสานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ผู้ประสบสาธารณภัยเพื่อให้การสงเคราะห์และฟื้นฟูคุณภาพชีวิตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแก่ผู้ประสบสาธารณภัยพร้อมทั้งดำเนินการฟื้นฟูบูรณะสิ่งชำรุดเสียหายให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียงกับสภาพเดิมให้มากที่สุด

(๕) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและการแถลงข่าวข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเสียหายและความช่วยเหลือให้แก่สื่อมวลชนและประชาชนทั่วไปได้ทราบ

๔.๓ การบรรจุกำลัง

๔.๓.๑ ในภาวะปกติใช้กำลังเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลมะเอี๊ยะเป็นหลัก

๔.๓.๒ เมื่อคาดว่าจะเกิดหรือเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเข้าควบคุมสถานการณ์ปฏิบัติหน้าที่และเพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่โดยเร็วและรายงานให้ผู้อำนวยการอำเภอธวัชบุรีทราบทันที

๕. สถานที่ตั้ง

ตั้งอยู่ ณ ที่ทำการเทศบาลตำบลมะเอี๊ยะหมู่ที่ ๘ ตำบลมะเอี๊ยะ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๑๗๐

๖. แนวทางปฏิบัติ

เพื่อเตรียมการด้านทรัพยากรระบบการปฏิบัติการและเตรียมความพร้อมไว้รองรับสถานการณ์สาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพหลักการปฏิบัติให้เทศบาลตำบลมะเอี๊ยะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงและความอ่อนแอของพื้นที่รวมทั้งการวางแผนแนวทางการปฏิบัติการให้พร้อมเผชิญสาธารณภัยและดำเนินการฝึกซ้อมตามแผนที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำเพื่อให้เกิดความพร้อมในทุกด้านและทุกภาคส่วนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลมะเอี๊ยะ

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การป้องกันและลดผลกระทบ ๑.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยงภัย	- ประเมินความเสี่ยงภัยและความอ่อนแอในเขตพื้นที่โดยพิจารณาจากข้อมูลสถิติการเกิดภัยและจากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมต่างๆ - จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยแยกตามประเภทภัย
๑.๒ การเตรียมการด้านฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ	- จัดทำฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการสาธารณภัย - พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลด้านสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและสามารถใช้งานได้ร่วมกัน - กระจายข้อมูลด้านสาธารณภัยไปยังหน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติการ

<p>๑.๓ การส่งเสริมให้ความรู้และสร้างควมตระหนักด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้สื่อประชาสัมพันธ์ให้มีบทบาทในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง - เผยแพร่และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน - พัฒนารูปแบบและเนื้อหาการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจนเข้าใจง่ายเหมาะสมเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มและเป็นที่น่าสนใจ - ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเครือข่ายในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐภาคเอกชนและอาสาสมัครต่างๆมีส่วนร่วมในการรณรงค์ในเรื่องความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง
<p>๑.๔ การเตรียมการป้องกันด้านโครงสร้างและเครื่องหมายสัญญาณเตือนภัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดหาพื้นที่รองรับน้ำและกักเก็บน้ำ - สร้างอาคารหรือสถานที่เพื่อเป็นสถานที่หลบภัยสำหรับพื้นที่ที่การหนีภัยทำได้ยากหรือไม่มีพื้นที่หลบภัยที่เหมาะสม - ก่อสร้าง/ปรับปรุงเส้นทางเพื่อการส่งกำลังบำรุงหรือเส้นทางไปสถานที่หลบภัยให้ใช้งานได้
<p>๒. การเตรียมความพร้อม ๒.๑ ด้านการจัดระบบปฏิบัติการฉุกเฉิน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำคู่มือและจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินและแผนสำรองของหน่วยงานและมีการฝึกซ้อมแผน - จัดเตรียมระบบการติดต่อสื่อสารหลักและสื่อสารสำรอง - กำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ - จัดเตรียมเส้นทางอพยพและจัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยสำหรับคนและสัตว์เลี้ยง
	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยความสงบเรียบร้อยรวมทั้งการควบคุมการจราจรและการสัญจรภายในเขตพื้นที่ - จัดระบบการดูแลสิ่งของบริจาคและการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย - จัดทำบัญชีรายชื่อคนที่ต้องช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ
<p>๒.๒ ด้านบุคลากร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและกำหนดวิธีการปฏิบัติตามหน้าที่และขั้นตอนต่างๆ

	<ul style="list-style-type: none"> - วางระบบการพัฒนาศักยภาพและการฝึกอบรมบุคลากร ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - จัดทำบัญชีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่าง ๆ หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง - การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยการฝึกอบรมประชาชน
๒.๓ ด้านเครื่องจักรกล ยานพาหนะ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และพลังงาน	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเตรียมเครื่องจักรกลยานพาหนะ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นให้พร้อมใช้งานได้ทันที - จัดทำบัญชีเครื่องจักรกล ยานพาหนะเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ของหน่วยงาน ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน - พัฒนาเครื่องจักรกล เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ด้านสาธารณภัยให้ทันสมัย - จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นพื้นฐานสำหรับชุมชน - จัดเตรียมระบบเตือนภัย - จัดหาน้ำมันเชื้อเพลิงสำรอง/แหล่งพลังงานสำรอง
๒.๔ ด้านการเตรียมรับสถานการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น สถานพยาบาล ไฟฟ้า ประปา ผู้นำชุมชน ฯลฯ - มอบหมายภารกิจความรับผิดชอบให้แก่หน่วยงานนั้น - กำหนดผู้ประสานงานที่สามารถติดต่อได้ตลอดเวลาของหน่วยงาน

การปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อดำเนินการระงับภัยที่เกิดขึ้นให้ยุติลงโดยเร็วหรือลดความรุนแรงของภัยที่เกิดขึ้นโดยการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

๒. เพื่อรักษาชีวิตทรัพย์สินและสภาวะแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดภัยพิบัติ

หลักการปฏิบัติ

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ชุมชนกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลมะอึหรือกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอธวัชบุรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีปฏิบัติดังนี้

๑. กรณีเมื่อเกิดสาธารณภัยระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การแจ้งเหตุ	ประชาชน / อาสาสมัคร / คณะกรรมการฯ ฝ่าฝืนแจ้ง เตือนภัยแจ้งเหตุให้ประธานคณะกรรมการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน / ชุมชนและผู้อำนวยการ ท้องถิ่น / ผู้ที่ผู้อำนวยการท้องถิ่น มอบหมายทราบโดยทางวิทยุสื่อสาร / โทรศัพท์ -วิทยุสื่อสารความถี่ ๑๖๒.๕๕๐ MHz -โทรศัพท์สายด่วน ๐๔๓-๖๕๐๑๓๘
๒. การระงับเหตุ	คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หมู่บ้าน/ ชุมชน/ อปพร./ มิสเตอร์เตือนภัย/ OTOS/ อาสาสมัครต่างๆ เข้าระงับเหตุตามแผน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชุมชน
๓. การประสานหน่วยงานต่างๆ	-กรณีผู้บาดเจ็บให้ประสานสถานพยาบาลในพื้นที่ / ข้างเคียง -วิทยุสื่อสารความถี่ ๑๖๒.๕๕๐ MHz -โทรศัพท์สายด่วน ๑๖๖๙ หรือ ๐-๗๕๔๘-๐๙๓๓ -กรณีเกินศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชนในการระงับ ภัยให้ประธานคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยหมู่บ้าน / ชุมชนรายงานต่อผู้อำนวยการ ท้องถิ่นเพื่อขอความช่วยเหลือ

๒. กรณีสาธารณภัยรุนแรงเกินกว่าระดับหมู่บ้าน / ชุมชนจะควบคุมได้

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ	ผู้อำนวยการท้องถิ่นออกคำสั่งตั้งศูนย์อำนวยการ เฉพาะกิจ
๒. การเฝ้าระวังติดตามและรับแจ้งเหตุ ๒๔ ชั่วโมง	จัดเวรเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์
๓. แจ้งข่าวเตือนภัย	-แจ้งผู้ประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ -แจ้งผ่านทางสื่อต่างๆ -ออกประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย
๔. การระงับเหตุ	-ผู้อำนวยการท้องถิ่นเข้าพื้นที่และตั้งศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์ในที่เกิดเหตุเพื่อเป็นจุดสั่งการพร้อมจัด บุคลากรเครื่องมือเครื่องใช้อุปกรณ์และ ยานพาหนะในการระงับเหตุ

๕. การช่วยเหลือผู้ประสบภัย	<ul style="list-style-type: none"> -ปฏิบัติการค้าค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย -ปฐมพยาบาลผู้ประสบภัยที่เจ็บป่วยเพื่อส่งไปรักษาตัวในโรงพยาบาลต่อไป -จัดหาปัจจัยสี่ให้แก่ผู้ประสบภัย -ให้การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
๖. การรายงานสถานการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเตรียมเจ้าหน้าที่เพื่อรายงานสถานการณ์ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอและกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดทราบจนกระทั่งสถานการณ์ภัยสิ้นสุด
๗. การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> - กรณีต้องขอรับการสนับสนุนจากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอปท. ช้างเคียง / ส่วนราชการต่างๆในพื้นที่ / องค์กรสาธารณกุศลภาคเอกชนหรือกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับเหนือขึ้นไป -วิทยุสื่อสารความถี่๑๖๒.๕๕๐ MHz -โทรศัพท์สายด่วน๐-๗๕๔๘-๐๙๓๓
๘. การอพยพ	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อสถานการณ์เลวร้ายและจำเป็นต้องอพยพให้ดำเนินการอพยพเคลื่อนย้ายอย่างเป็นระบบ

๓. กรณีสาธารณภัยรุนแรงเกินกว่าระดับท้องถิ่นจะควบคุมได้

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
การส่งต่อการควบคุมสถานการณ์	กรณีสถานการณ์รุนแรงเกินกว่าศักยภาพของท้องถิ่นจะรับสถานการณ์ได้ให้รายงานต่อผู้อำนวยการอำเภอเพื่อส่งมอบการควบคุมสถานการณ์ต่อไป

การอพยพ

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐและสามารถดำเนินการอพยพเคลื่อนย้ายให้เป็นไปอย่างมีระบบสามารถระงับการแตกตื่นเสียชีวิตของประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อเป็นการเคลื่อนย้ายส่วนราชการมาอยู่ในเขตปลอดภัยและสามารถให้บริการประชาชนได้

หลักการปฏิบัติ

๑. การเตรียมการอพยพ

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. จัดทำแผนอพยพในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัย	ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง
๒. เตรียมการเกี่ยวกับการอพยพ	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมและสำรวจสถานที่ - สถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพประชาชนและสัตว์เลี้ยง - เส้นทางหลักและสำรองสำหรับอพยพ - ป้ายแสดงสัญญาณเตือนภัยป้ายบอกเส้นทางอพยพ ทั้งเส้นทางหลักและเส้นทางรอง - จัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ยานพาหนะที่จำเป็นต่อการอพยพ - จัดลำดับความสำคัญของการอพยพโดยจัดแบ่งประเภทของบุคคลตามลำดับความสำคัญเร่งด่วน - กำหนดจุดนัดหมายประจำชุมชนและพื้นที่รองรับการอพยพ - จัดทำคู่มือการอพยพจากสาธารณภัยที่ส่งง่ายต่อการทำความเข้าใจให้ประชาชนได้ศึกษา
๓. จัดเตรียมสรรพกำลังหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินหรือหน่วยอพยพ	ทบทวนและฝึกซ้อมแผนอย่างสม่ำเสมอ
๔. จัดประชุมหรืออบรมให้ความรู้ในการช่วยเหลือตัวเองเมื่ออยู่ในภาวะฉุกเฉิน	ประชุมหรือฝึกอบรม
๕. ทบทวนและฝึกซ้อมแผนระบบเตือนภัยและแผนอพยพประเมินเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ต่อไป	ฝึกซ้อมแผนทั้งแบบปฏิบัติการบนโต๊ะและแบบปฏิบัติการจริง
๖. ตรวจสอบการทำงานระบบสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> - ติดต่อกับผู้มีวิทยุสื่อสาร / หรือผู้มีโทรศัพท์มือถือ เพื่อเข้าร่วมในการแจ้งเตือนภัย - ฝึกซ้อมแผนอพยพ
๗. แจ้งประชาชนที่อาศัยและทำงานในพื้นที่เสี่ยงภัยว่ามีความเสี่ยงต่อภัยประเภทใดในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น อุทกภัย อัคคีภัย าวตภัย	การประชุมหมู่บ้าน/ชุมชน

๒. การจัดระเบียบสถานที่อพยพและการรักษาความปลอดภัย

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การจัดเตรียมสถานที่ปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> -จัดเตรียมพื้นที่ที่เหมาะสมกับจำนวนผู้อพยพและสัตว์เลี้ยง -จัดเตรียมและดูแลความสะอาดของห้องน้ำ อาหาร น้ำดื่มและสิ่งแวดลอมให้ถูกสุขลักษณะ -จัดเตรียมระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน -จัดระเบียบพื้นที่อพยพโดยแบ่งพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนเป็นกลุ่มครอบครัวหรือกลุ่มชุมชน -จัดทำแบบฟอร์มลงทะเบียนผู้อพยพเพื่อเป็นการตรวจสอบจำนวนผู้อพยพ -จัดหาสถานที่ปลอดภัยแห่งอื่นไว้รองรับในกรณีพื้นที่ไม่เพียงพอ
๒. การรักษาความปลอดภัย	จัดระเบียบเวรยามทั้งในสถานที่อพยพและบ้านเรือนของผู้อพยพ

๓. การดำเนินการอพยพขณะเกิดภัย

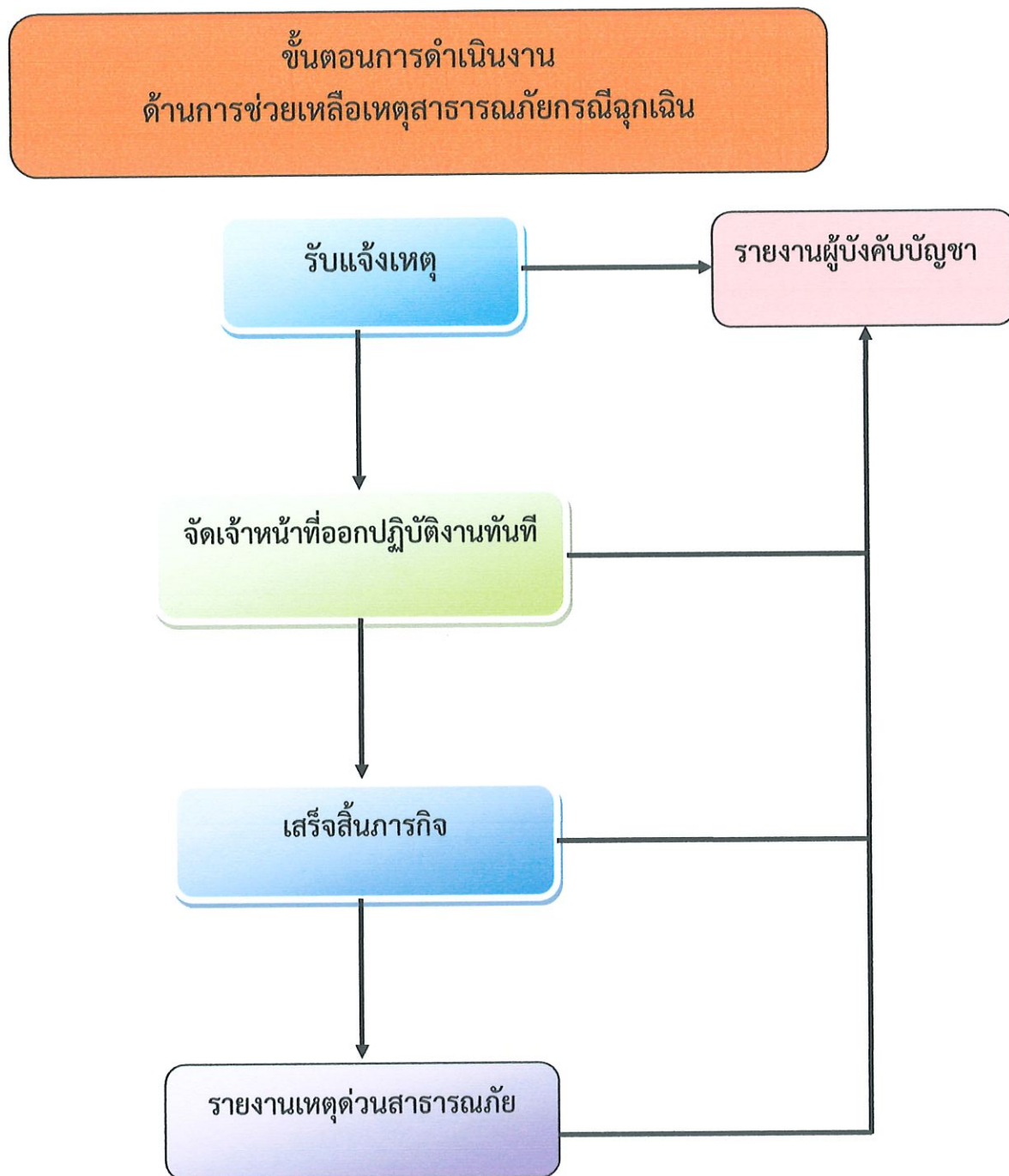
หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. เรียกประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน / ชุมชนเมื่อได้รับข้อมูลแจ้งเตือนจากอำเภอ / หมู่บ้าน / ข้อมูลเครื่องวัดปริมาณน้ำฝน / มีสเตอร์เตือนภัย	เรียกประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลไม้เรียง
๒. เตรียมความพร้อม / เตรียมพร้อมระบบเตือนภัยทั้งหมด (สัญญาณเตือนภัยวิทยุสื่อสาร โทรศัพท์มือถือหรือระบบเตือนภัยที่มีอยู่ในท้องถิ่น)	เตรียมและตรวจสอบอุปกรณ์
๓. ติดตามสถานการณ์จากทางราชการสื่อมวลชนและอาสาสมัครเตือนภัย	สั่งการในระหว่างการประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลไม้เรียง
๔. ตรวจสอบข้อมูลที่จำเป็นในพื้นที่ที่ประสบภัย	<ul style="list-style-type: none"> -บัญชีรายชื่อผู้อพยพ -บัญชีจำนวนและชนิดของสัตว์เลี้ยงที่จะอพยพ -ยานพาหนะ -อาหารที่สำรองไว้สำหรับคนและสัตว์เลี้ยง
๕. ตรวจสอบระบบเครือข่ายการเตือนภัย	ตรวจสอบสัญญาณวิทยุสื่อสาร
๖. จัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยรองรับผู้อพยพและสัตว์เลี้ยง	ประสานกับผู้ดูแลสถานที่

เมื่อสถานการณ์เลวร้ายและจำเป็นต้องอพยพ

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. ออกประกาศเตือนภัยเพื่ออพยพ	ฝ่ายเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยและฝ่ายสื่อสารของคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หมู่บ้าน / ชุมชนออกประกาศเตือนภัยเพื่ออพยพให้ สัญญาณเตือนภัยและประกาศอพยพเช่นเสียงตามสายวิทยุหอบกระจ่ายข่าวโทรทัศน์หรือ สัญญาณเสียง / สัญลักษณ์ต่างๆที่กำหนดให้เป็น สัญญาณเตือนภัยประจำชุมชน / หมู่บ้าน
๒. ส่งฝ่ายอพยพไปยังจุดนัดหมาย / จุดรวมพล เพื่อรับผู้อพยพหรือตามบ้านที่มีผู้ป่วยคนชรา เด็กและสัตว์เลี้ยง	สั่งการในระหว่างการประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓. การดูแลความปลอดภัยบ้านเรือนผู้อพยพ	จัดเวรออกตรวจตราความเรียบร้อยในพื้นที่ประสบภัย

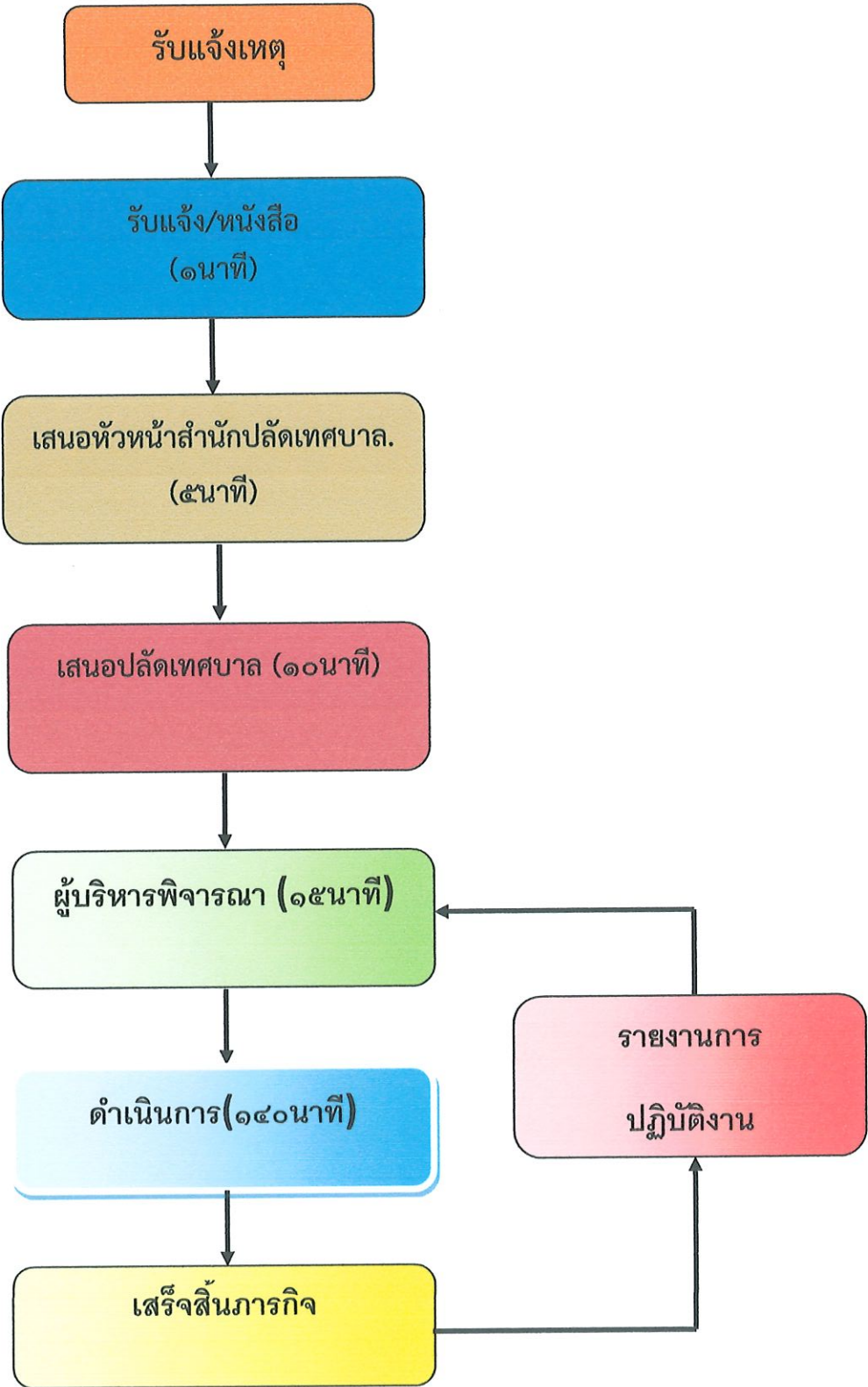
๔. การดำเนินการอพยพเมื่อภัยสิ้นสุด

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. ตรวจสอบพื้นที่ประสบภัย	สำรวจความเสียหายของพื้นที่ประสบภัยรวมทั้ง บ้านเรือนของผู้เสียหาย
๒. ตรวจสอบสภาพถนนที่ใช้เป็นเส้นทางอพยพ	ตรวจสอบสภาพถนนและยานพาหนะ
๓. แจ้งแนวทางการอพยพกลับให้ประชาชนได้รับทราบ	ประชุมผู้เกี่ยวข้อง
๔. ตรวจสอบความพร้อมของประชาชนในการอพยพกลับ	จัดการประชุมที่สถานที่ที่ผู้อพยพพักอาศัย
๕. ดำเนินการอพยพประชาชนกลับบ้านเรือน	ชี้แจงในที่ประชุมและดำเนินการอพยพประชาชนกลับ

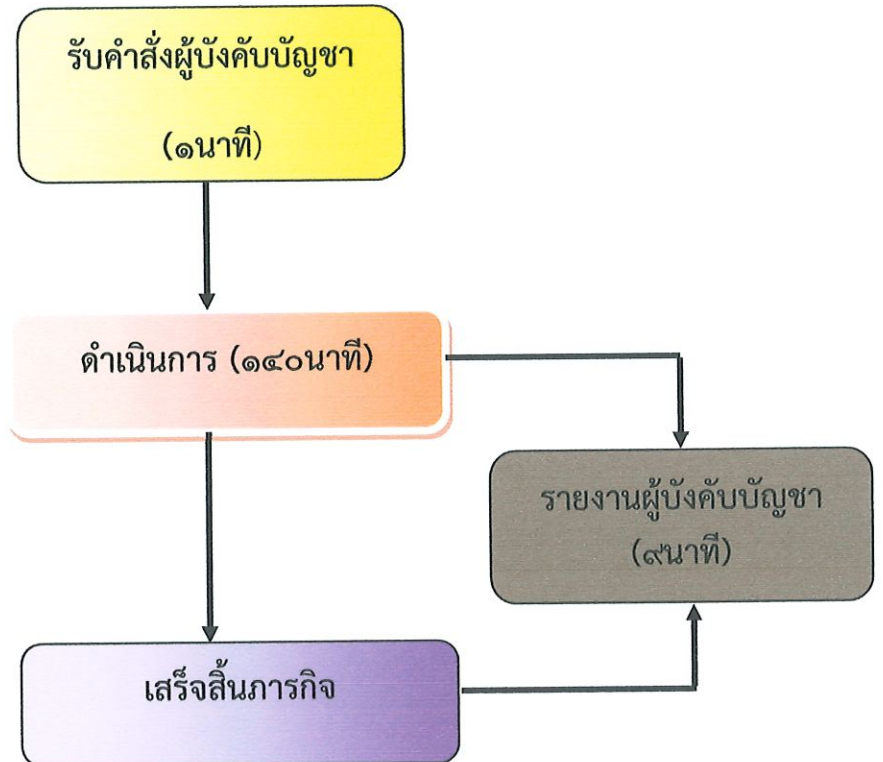
(รวม ๔ ขั้นตอนปฏิบัติทันทีที่ได้รับแจ้งเหตุ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน
ด้านการสนับสนุนน้ำอุปโภค-บริโภค

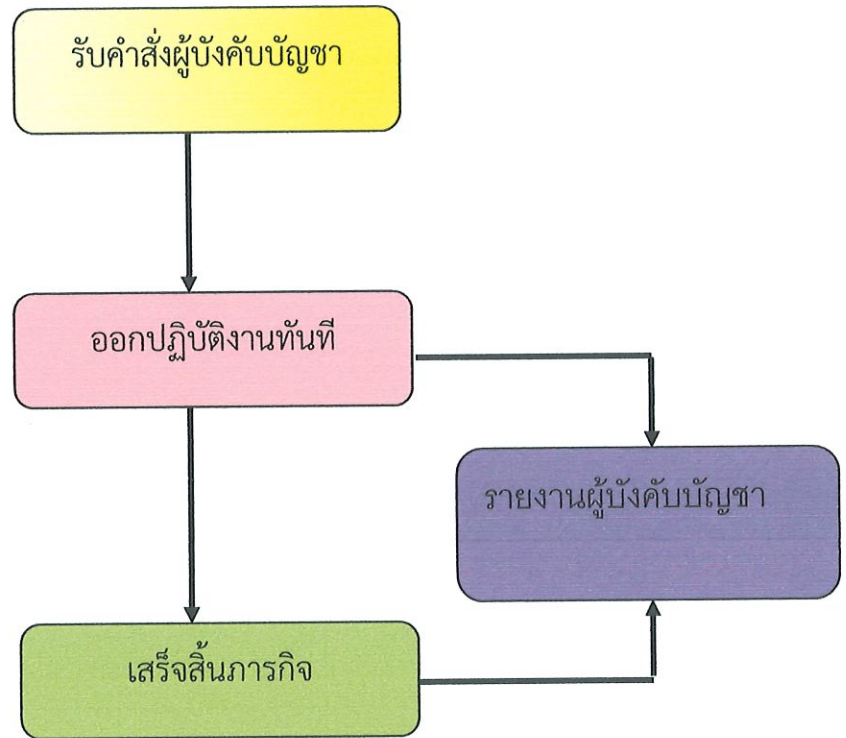
(รวม๖ขั้นตอน๑๘๐นาทีกหรือ๓ชั่วโมง)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
พนักงานขับรถบรรทุกน้ำกรณีส่งน้ำอุปโภค - บริโภค

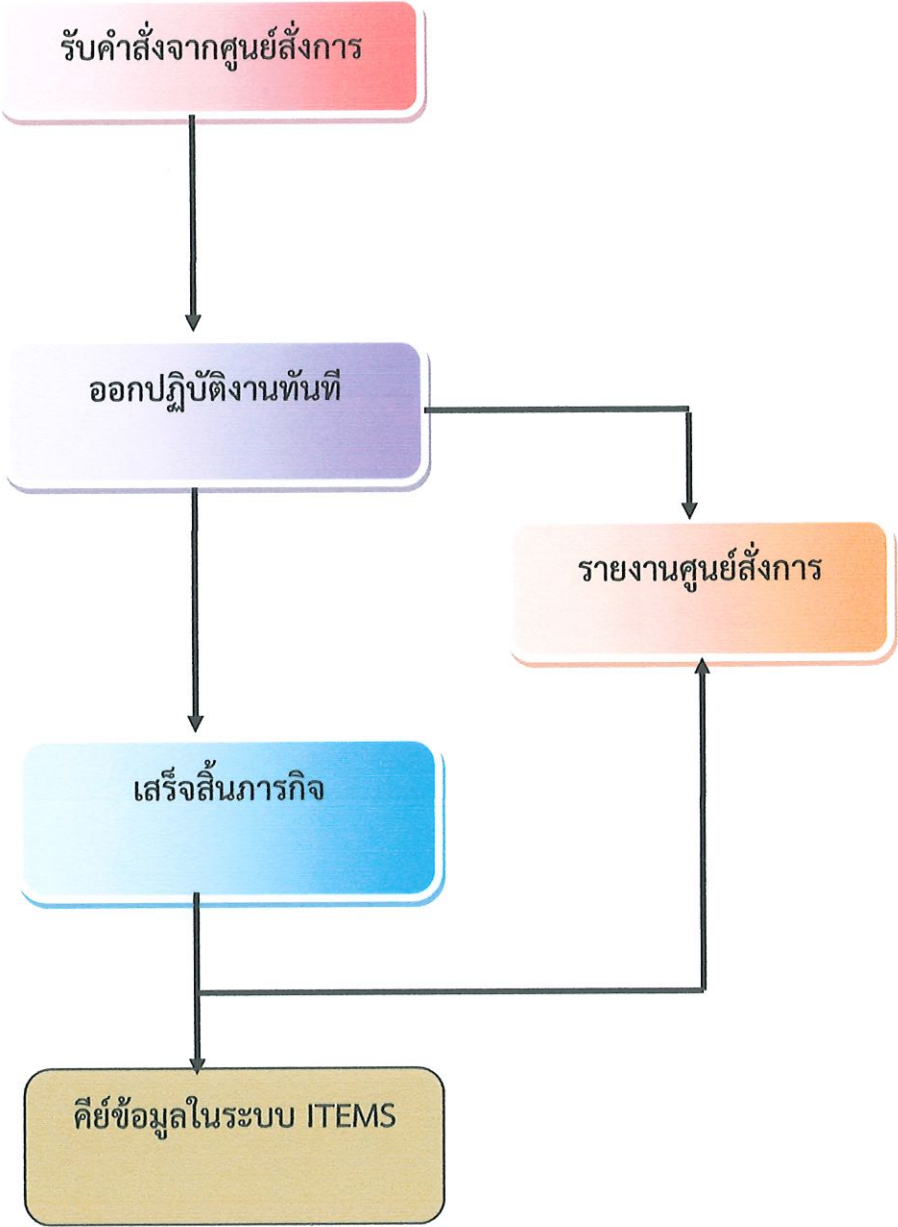
(รวม๓ขั้นตอน๑๕๐นาทีหรือ๒ชั่วโมง๓๐นาที)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
พนักงานขับรถบรรทุกน้ำเอนกประสงค์

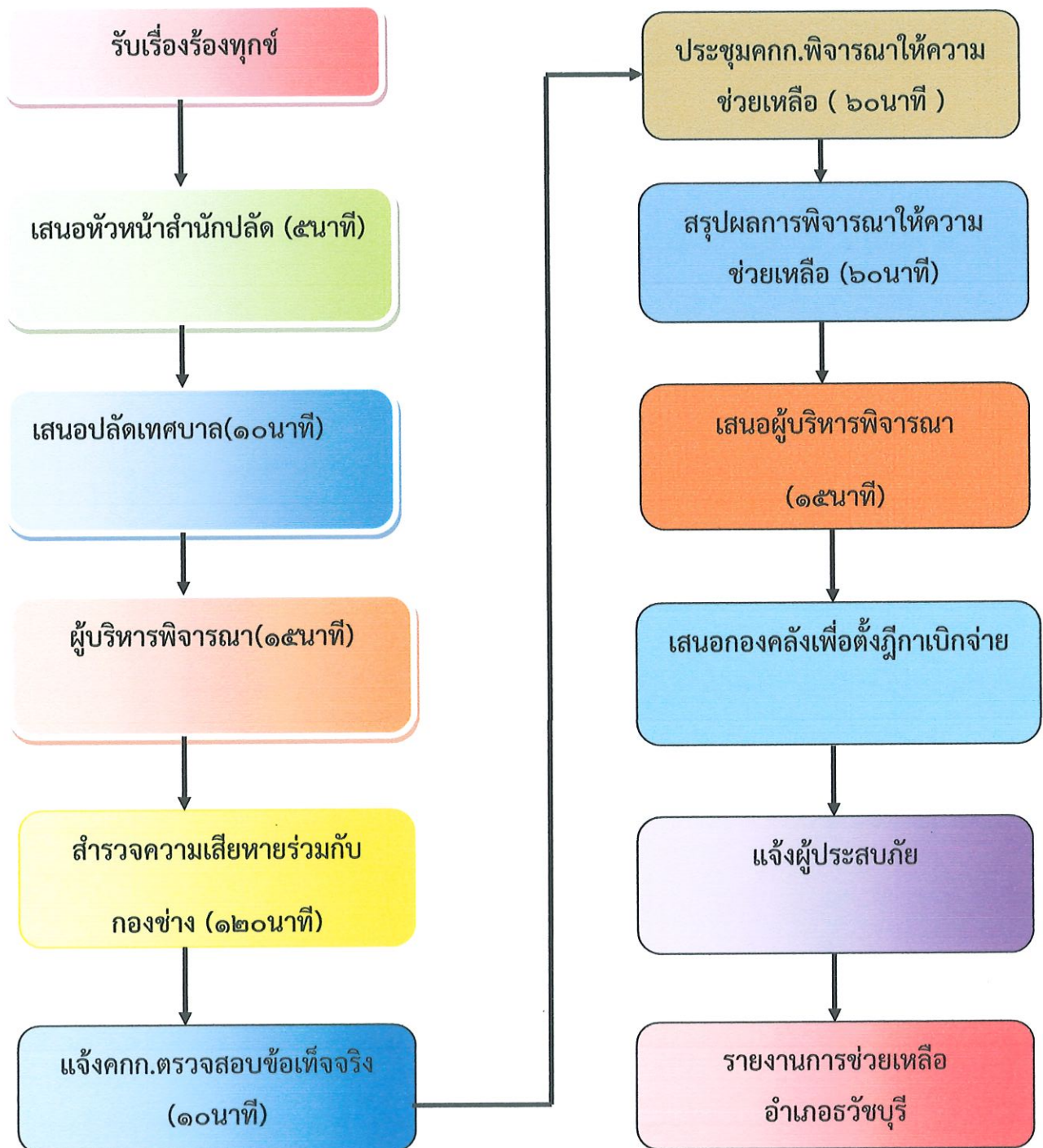
(รวม๓ขั้นตอนปฏิบัติทันทีที่ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
หน่วยปฏิบัติงานระบบการแพทย์ฉุกเฉิน

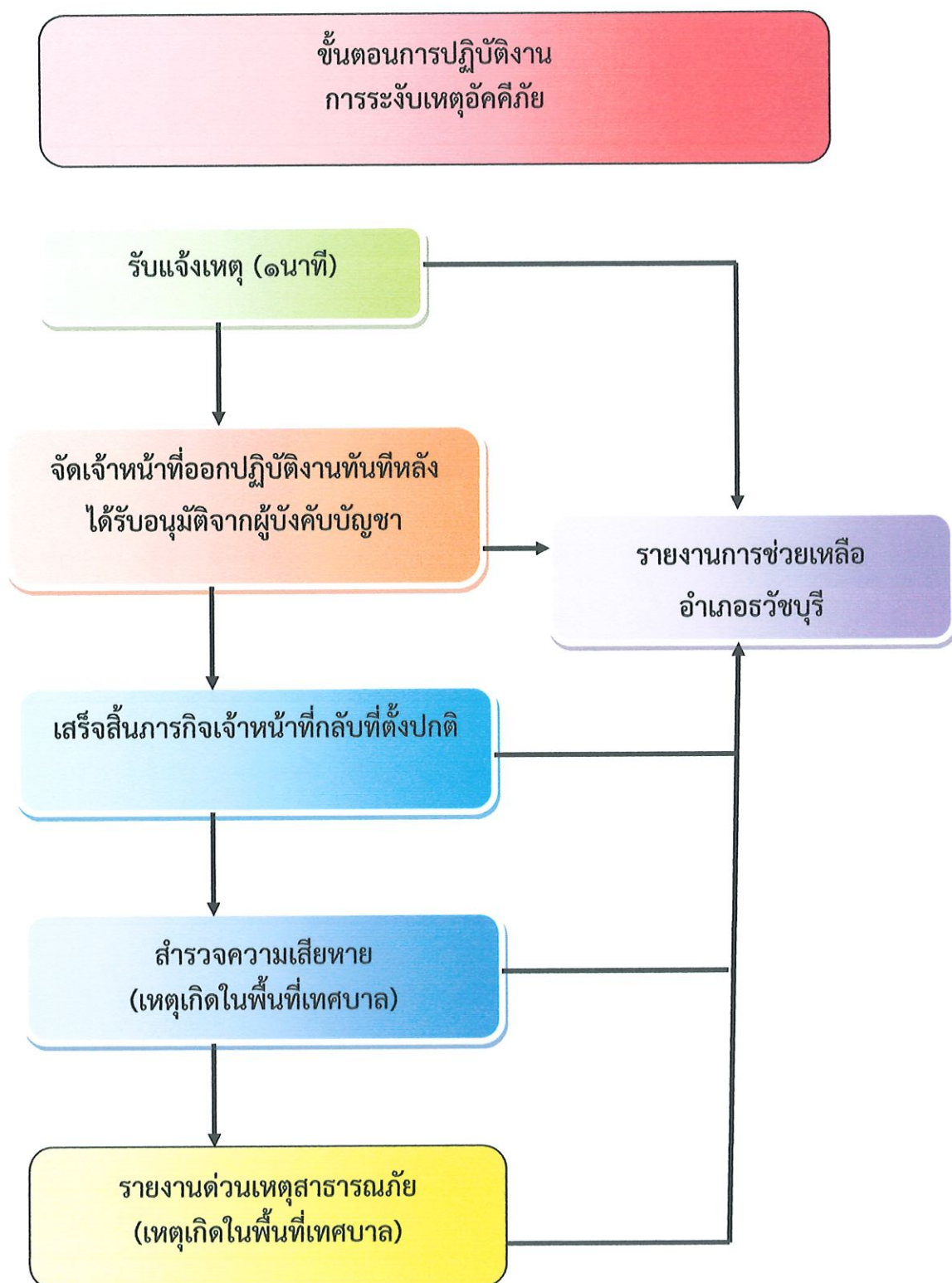

(รวม๔ขั้นตอนปฏิบัติทันทีที่ได้รับคำสั่งจากศูนย์สั่งการ)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

(รวม๑๒ขั้นตอนระยะเวลาดำเนินการ๙๐วันนับแต่วันที่เกิดสาธารณภัย)

(รวม๓ขั้นตอนกรณีเกิดเหตุนอกพื้นที่ ,๕ขั้นตอนกรณีเกิดเหตุในพื้นที่รับผิดชอบ)

วิธีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีวิธีการติดตามและประเมินผลในการดำเนินงาน ดังนี้

๑) การติดตามผลการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามขั้นตอนการปฏิบัติงานตามคู่มือกับผู้ปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒) ให้ผู้ปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสรุปรายงานผลการปฏิบัติงานต่อที่ผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง

๓) จัดทำสรุปผลการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยประจำปี

ภาคผนวก

แบบรายงานเหตุด่วนสาธารณภัย

ความเร่งด่วน **ด่วนที่สุด**

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ที่ รอ ๕๕๗๐๑/

จาก นายกเทศมนตรีตำบลมะอี

ถึง นายอำเภอวังชัย

- .....
๑. ชนิดของภัย อุทกภัย वादภัย ภัยแล้ง อัคคีภัย ไฟป่า อากาศหนาว
 แผ่นดินไหวและอาคารถล่ม สารเคมีและวัตถุอันตราย อุบัติเหตุ
 ทุ่นระเบิด กับระเบิด การป้องกันและระงับภัยทางอากาศ การก่อวินาศกรรม
 อื่นๆ.....
 การอพยพประชาชนและส่วนราชการ อื่นๆ
๒. ความรุนแรง เล็กน้อย ปานกลาง รุนแรง
๓. ช่วงเวลาที่เกิดภัย เริ่มต้นเมื่อ วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา.....น.
สิ้นสุดเมื่อ วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา.....น.
๔. สถานที่เกิดภัย เลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล.ไม้เรียง อำเภอ.ฉวาง จังหวัด.นครศรีธรรมราช.
๕. ราษฎรที่ประสบภัย
- ๕.๑ ราษฎรได้รับความเดือนร้อน.....คน .....ครัวเรือน
- ๕.๒ บาดเจ็บ.....คน
- ๕.๓ เสียชีวิต.....คน
- ๕.๔ สูญหาย.....คน
- ๕.๕ อพยพไปยังที่ปลอดภัย.....คน .....ครัวเรือน
๖. ความเสียหายเบื้องต้น
- ๖.๑ อาคารสิ่งปลูกสร้าง/บ้านเรือน.....แห่ง
- ๖.๒ พื้นที่และทรัพย์สินทางการเกษตร.....ไร่
- ๖.๓ สิ่งสาธารณประโยชน์(เช่น ถนน ฝาย สะพาน ฯลฯ).....แห่ง
- ๖.๔ ประมาณการความเสียหายในเบื้องต้น.....บาท
- ๖.๕ อื่น ๆ (ระบุ).....หน่วย
๗. การบรรเทาภัยในเบื้องต้นเทศบาลตำบลไม้เรียง ได้ดำเนินการตรวจสอบความเสียหายในเบื้องต้นแล้ว
.....
๘. เครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ใช้ระดับเพลิง..... คัน รถบรรทุกน้ำ.....คัน รถกู้ภัย.....คัน รถกู้ชีพ.....คัน รถ
บรรทุก.....คัน เรือ.....ลำ เครื่องสูบน้ำ.....เครื่อง เครื่องมืออื่น ๆ .....
๙. การดำเนินงานของส่วนราชการ อาสาสมัคร มูลนิธิในพื้นที่.....
 ส่วนราชการอื่น (ชื่อ)..... ภาคเอกชน (ชื่อ).....

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลมะอี

ร้องขอหลักฐานเพื่อรับการสงเคราะห์ หรือบริการอื่นใด

เขียนที่ .....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ชื่อ ๑ ข้าพเจ้า..... อายุ ..... ปี สัญชาติ.....

อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

ในฐานะ ผู้ประสบภัย เจ้าของทรัพย์สิน ผู้ครอบครองทรัพย์สิน

ทายาทโดยธรรมของผู้ประสบภัย/เจ้าของทรัพย์สิน/ผู้ครอบครองทรัพย์สิน ชื่อ.....

ผู้รับมอบอำนาจของผู้ประสบภัย/เจ้าของทรัพย์สิน/ผู้ครอบครองทรัพย์สิน ชื่อ.....ได้รับผลกระทบ

จากเหตุการณ์.....(ระบุประเภทภัยของสาธารณภัย)เมื่อวันที่.....

เดือน.....พ.ศ. ....เวลา.....น. (ที่เกิดสาธารณภัย)ได้รับความเสียหาย ดังนี้

(๑).....

(๒).....

(๓).....

ข้อ๒ข้าพเจ้าขอยื่นคำขอต่อ.....

ขอให้ออกหนังสือรับรองไว้เป็นหลักฐานเพื่อ.....

โดยได้แนบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา ปรากฏดังนี้ (ใส่เครื่องหมาย✓ใน หน้าข้อความที่ต้องการ) ๑.

หลักฐานแสดงสถานภาพความเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล

บุคคลธรรมดา

สำเนาบัตรประชาชน หรือสำเนาทะเบียนบ้าน หรือเอกสารอื่นใดที่ทางราชการออกให้

สำเนาทะเบียนพาณิชย์ (ถ้ามี)

อื่น ๆ .....

นิติบุคคล

สำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคล

สำเนาหนังสือบริคณห์สนธิ (ถ้ามี)

สำเนาวัตถุประสงค์ของห้างหุ้นส่วน (ถ้ามี)

อื่น ๆ .....

๒. หลักฐานเอกสารแสดงสิทธิ

๓. หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

๔. เอกสารการสอบสวนพยาน (ถ้ามี)

๕. อื่น ๆ .....

รวม.....ฉบับ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้น เป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำขอ

(.....)

คำเตือน ผู้ใดแจ้งความอันเป็นเท็จ แก่เจ้าพนักงานมีความผิดทางประมวลกฎหมายอาญา มาตรา๑๓๗ มาตรา๒๖๗และมาตรา ๒๖๘

หมายเหตุในกรณีผู้ประสบภัย หรือเจ้าของทรัพย์สิน หรือผู้ครอบครองทรัพย์สิน ถึงแก่ความตาย หรือไม่สามารยยื่นคำขอได้ด้วยตนเอง ให้ทายาทโดยธรรมผู้จัดการมรดก หรือผู้รับมอบอำนาจของผู้นั้นแล้วแต่กรณีเป็นผู้ยื่นคำขอ พร้อมแสดงหลักฐานการเป็นทายาท ผู้จัดการมรดก และการมอบอำนาจดังกล่าวด้วย

สำหรับเจ้าหน้าที่

ตรวจสอบแล้วครบถ้วนถูกต้อง

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจสอบ
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้รับรอง
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้รับรอง
(.....)

ที่ รอ ๕๕๗๐๑/

สำนักงานเทศบาลตำบลมะอึ

อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๑๗๐

หนังสือรับรองผู้ประสบภัยประเภทบุคคลธรรมดา

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อรับรองว่า.....เกิดวันที่.....

เลขประจำตัวประชาชน/หนังสือเดินทางเลขที่ / อื่น ๆ .....(ถ้ามี)

ที่อยู่ที่ประสบภัย บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล..มะอึ..อำเภอ...ธวัชบุรี.....

จังหวัด..ร้อยเอ็ด..... รหัสไปรษณีย์.....๔๕๑๗๐..... โทรศัพท์.....

ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่ติดต่อได้ บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....-..... ตำบล..มะอึ.....

อำเภอ...ธวัชบุรี..... จังหวัด.....ร้อยเอ็ด..... รหัสไปรษณีย์.....๔๕๑๗๐... โทรศัพท์.....-.....

เป็นผู้ประสบภัยหรือได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์.....(ระบุประเภทของสาธารณภัยและ

สถานที่เกิดภัย) เมื่อวันที่.....ความเสียหายของผู้ประสบภัย ตามบัญชีความ

เสียหายแนบท้ายหนังสือรับรองของผู้ประสบภัยประเภทบุคคลธรรมดาฉบับนี้

ผู้ประสบภัยมีสิทธิที่จะได้รับการสงเคราะห์และฟื้นฟูจากหน่วยงานของทางราชการด้านใดด้าน
หนึ่งหรือหลายด้านตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์ และแนวทางที่หน่วยงานนั้นกำหนด รายละเอียดตารางแสดงสิทธิ ที่
จะได้จากทางราชการปรากฏตามแนบท้ายนี้

ให้ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(.....)

นายกเทศมนตรีตำบลมะอึ

บทที่ 2 ระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติ และแผนการดำเนินงาน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัย

2.1 ระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัย

2.2 แผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัย

บทที่ 2 ระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติ และแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัย เป็นการอธิบายถึงสาระสำคัญของระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติและแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัยของประเทศไทยที่ประกอบไปด้วยระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 7 ฉบับ และแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัย 7 ฉบับ รวมถึงระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติ และแผนการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัย เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถอ้างอิงกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัย

2.1 ระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัย

ในส่วนนี้เป็นการรวบรวมสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัย โดยมีระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัยสามารถจัดเป็นกลุ่มได้ 6 กลุ่ม ประกอบไปด้วย

1) พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 ในฐานะกฎหมายหลักในการจัดการสาธารณภัย

2) พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการรวบรวมพระราชบัญญัติจัดตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3) ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ประกอบไปด้วยระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560

4) ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นการรวบรวมระเบียบสำหรับการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- 5) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2561
- 6) ระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติและแผนการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 เป็นกฎหมายหลักในการจัดการสาธารณภัยของประเทศไทย พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดนิยาม ความหมาย โดยมีสาระสำคัญสองส่วนคือ ส่วนที่หนึ่ง การกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ให้กับตัวแสดงในการจัดการสาธารณภัยทั้งหน่วยงานของรัฐในส่วนราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการปฏิบัติร่วมกับหน่วยทหารและองค์การสาธารณะอื่น ๆ ที่ให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานหลักและหน่วยงานแรกที่ทำหน้าที่เผชิญสาธารณภัยและทำหน้าที่ปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ ส่วนที่สอง ให้ความสำคัญกับกระบวนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัยและภายหลังเกิดภัยที่ให้ความสำคัญกับการทำงานเชิงรุกและความร่วมแรงร่วมใจจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการในแต่ละระดับในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับแนวทางการปฏิบัติในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.1.2 พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติในส่วนนี้เป็นพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญในการอธิบายถึงการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำและให้บริการสาธารณะในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นและกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติของบุคคลผู้มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินภารกิจและขับเคลื่อนงานภายในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น นอกจากนี้พระราชบัญญัติในส่วนนี้ยังได้กำหนดการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ทั้งงบประมาณ บุคลากร และการกำกับดูแลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของพระราชบัญญัติจัดตั้งที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นประกอบไปด้วยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติจัดตั้งที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางฉบับนั้นไม่ได้มีการกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการสาธารณภัย โดยมีพระราชบัญญัติจัดตั้งเพียง 2 ฉบับเท่านั้นที่มีการกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย คือ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542) และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 อย่างไรก็ตามภายหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้มีการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภายหลังเมื่อมีการตราและประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการจัดการสาธารณภัยของประเทศไทย จึงมีการบัญญัติในมาตรา 20 ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีหน้าที่ในการดำเนินการกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องและกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย คือ พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2495 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523 เป็นต้น สำหรับเนื้อหาในส่วนนี้ให้ความสำคัญกับบทบาท อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.1.2.1 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542)

พระราชบัญญัติฉบับนี้อธิบายถึงสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภายในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นและได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐสามารถทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณภัยได้ แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบก่อนดำเนินการกิจกรรมภายในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.2.2 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

พระราชบัญญัติฉบับนี้อธิบายถึงการกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครที่มีหน้าที่ในการดำเนินการกิจในเขตกรุงเทพมหานครและอธิบายถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการขับเคลื่อนภารกิจของกรุงเทพมหานคร สำหรับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยบัญญัติให้กรุงเทพมหานครมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภายในเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร

2.1.2.3 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อธิบายถึงความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอธิบายถึงการกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ในการจัดทำและให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รวมถึงกระจายอำนาจและกิจการบางส่วนที่ไม่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ของท้องถิ่นนั้น

2.1.3 ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

2.1.3.1 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

ระเบียบกระทรวงที่อธิบายถึงการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยพิบัติ โดยมีรายละเอียดที่สำคัญภายใต้ระเบียบฉบับนี้ อาทิ การอธิบายความหมายของภัยพิบัติ ผู้ประสบภัย และการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในด้านต่าง ๆ ขณะเดียวกันระเบียบฉบับนี้ได้อธิบายถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติโดยมีคณะทำงานที่สำคัญ คือ คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) และคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) ทำหน้าที่ในการสำรวจความเสียหายจากภัยพิบัติฉุกเฉินและตรวจสอบกลั่นกรองการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย นอกจากนี้ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวทางเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉินโดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 แบ่งเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการดำรงชีพ ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ด้านการเกษตร ด้านบรรเทาสาธารณภัย ด้านการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

2.1.3.2 ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560

ระเบียบฉบับนี้ให้ความสำคัญกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้ความช่วยเหลือประชาชนโดยกำหนดความหมายและหลักการในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้ความช่วยเหลือประชาชนในทันทีภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด คำนี้ถึงสถานะทางการคลัง และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดสาธารณภัยประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคสาธารณะอื่น ๆ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องช่วยเหลือประชาชน นอกเหนือจากหลักเกณฑ์การช่วยเหลือตามระเบียบนี้ให้ขอความเห็นชอบจากปลัดกระทรวงมหาดไทยก่อนให้การช่วยเหลือ สำหรับหลักการในการช่วยเหลือประชาชนนั้นได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและได้กำหนดอำนาจหน้าที่ ตลอดจนแนวทางในการให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านสาธารณสุขผ่านหลักเกณฑ์การช่วยเหลือที่ครอบคลุมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน การช่วยเหลือด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต การให้ความช่วยเหลือด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ

2.1.4 ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.1.4.1 ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2553

ระเบียบกระทรวงที่อธิบายถึงหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยกำหนดคุณสมบัติของเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย บทบาท อำนาจหน้าที่และแนวทางการปฏิบัติของเจ้าพนักงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น การช่วยเหลือผู้ประสบภัย การส่งอพยพ แนวทางการปฏิบัติเมื่อมีคำสั่งอพยพ เป็นต้น

2.1.4.2 ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2553

ระเบียบกระทรวงฉบับนี้อธิบายถึงกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่อธิบายถึงการตั้งคณะกรรมการศูนย์ อปพร. จังหวัด และบทบาทอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอธิบายถึงการจัดโครงสร้างของฝ่ายต่าง ๆ ของศูนย์ อปพร. นอกจากนี้ระเบียบฉบับนี้ยังมีรายละเอียดอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น การคัดเลือก การพัฒนาสุขภาพและการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน รวมทั้งสิทธิ วินัยของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและการมอบหมายการปฏิบัติงาน

2.1.4.3 ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560

ระเบียบฉบับนี้อธิบายถึงความจำเป็นในการเบิกค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครเพื่อสนับสนุนหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการเบิกจ่ายโดยใช้หลักเกณฑ์ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ว่าด้วยค่าใช้จ่ายของอาสาสมัครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2560 และให้ความสำคัญกับการดำเนินการกิจทางด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.4.4 ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติว่าด้วยค่าใช้จ่ายของอาสาสมัครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2560

ระเบียบฉบับนี้อธิบายถึงค่าใช้จ่ายของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน โดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นเงินที่มอบให้แก่อาสาสมัครเพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาล ขดเชยการทำงานหรือเวลาที่เสียไปจากการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ค่าใช้จ่ายและแนวทางการจ่ายค่าใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่คำนึงถึงสถานะทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย

2.1.5 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2561

ระเบียบกระทรวงที่อธิบายถึงแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยระเบียบฉบับนี้ได้มีการกำหนดนิยาม ความหมายของแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปัจจุบันระเบียบฉบับนี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นใหม่ 2 ครั้ง โดยครั้งแรกเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 ได้มีการปรับแก้ไขรายละเอียดโดยเปลี่ยนจากการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ไปเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดและขั้นตอนการปฏิบัติในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ในส่วนการแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2561 เป็นการปรับแผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี เป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดและขั้นตอนการปฏิบัติในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

สำหรับสาระสำคัญของแผนฉบับนี้ประกอบไปด้วย 6 หมวด โดยเนื้อหาในหมวด 1 องค์กรจัดทำแผนพัฒนาเป็นการอธิบายถึงองค์กรที่มีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนขึ้นมา 2 คณะ ทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางและดำเนินการในการจัดทำแผน หมวด 2 การกำหนดคุณสมบัติ ลักษณะของผู้ทรงคุณวุฒิ หมวด 3 การจัดทำแผนพัฒนา โดยกำหนดแนวทาง รวบรวมและวิเคราะห์สภาพปัญหาของชุมชนหรือท้องถิ่น และดำเนินการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หมวด 4 การแก้ไขเพิ่มเติมหรือการเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาในส่วนนี้อธิบายแนวทาง ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมหรือการเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในหมวดที่ 5 การนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ และในหมวดที่ 6 เป็นการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อย่างไรก็ดีระเบียบฉบับนี้ได้ครอบคลุมถึงภารกิจที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยในข้อที่ 10 ของระเบียบฉบับนี้และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น ในข้อ ก. อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชน เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และข้อ ข. ภารกิจตามกฎหมายและขั้นตอนในการกระจายอำนาจ โดยในหมวดที่ 2 การกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ใน (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และมาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ด้วยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่าการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นภารกิจที่ถูกกำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทา

สาธารณภัยในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น ทั้งนี้ในการจัดทำแผนและแนวทางการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัยจะต้องคำนึงถึงทรัพยากรทั้งในแง่ของบุคลากร งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

2.1.6 ระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติ และแผนการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

รายละเอียดในส่วนนี้เป็นส่วนของระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติ ประกาศ หรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัยที่นอกเหนือไปจากกฎหมายหรือระเบียบที่กล่าวไปข้างต้น สำหรับส่วนนี้จะเป็นการแนบระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ

2.1.6.1 ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2543)

ระเบียบฉบับนี้เป็นการปรับปรุงแก้ไขและรวบรวมวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เดิมระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินจะถูกแยกตามลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ โดยระเบียบฉบับนี้ได้กำหนดนิยามและความหมายของงบประมาณ หมายถึง แผนงานหรืองานสำหรับประมาณการด้านรายรับและรายจ่ายในรูปตัวเลขจำนวนเงิน โดยมีการตั้งงบประมาณในการแสดงแผนการดำเนินงานออกเป็นตัวเลข นอกจากนี้ยังได้กำหนดนิยามและความหมายของคำอื่น ๆ อาทิ งบประมาณรายจ่าย เงินนอกงบประมาณ หนี้ รวมถึงคณะทำงานและหน่วยงาน ในส่วนของรายละเอียดของเนื้อหานั้น ประกอบไปด้วย อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่งบประมาณ ลักษณะของงบประมาณ ในส่วนต่าง ๆ ทั้งงบประมาณประจำปี งบประมาณทั่วไป รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น วิธีการจัดทำงบประมาณ การโอนและการแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การควบคุมงบประมาณ การรายงาน

2.1.6.2 ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2554

ระเบียบฉบับนี้อาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 โดยกำหนดเครื่องแบบ เครื่องหมายและบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในส่วนสาระสำคัญของระเบียบฉบับนี้ ประกอบไปด้วย เครื่องแบบเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีการกำหนดชนิดของเครื่องแบบ ส่วนของเครื่องแบบ ขณะเดียวกันก็มีการกำหนดเครื่องหมายเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่อธิบายถึงลักษณะของเครื่องหมาย คำอธิบายและชนิดของเครื่องหมายเจ้าพนักงาน บัตรประจำตัวเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.1.6.3 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559

ระเบียบฉบับนี้อธิบายถึงเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณอุดหนุนให้แก่หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน เพื่อดำเนินการ

ตามภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย โดยระเบียบฉบับนี้กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกำหนดให้หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรประชาชนและองค์กรการกุศล โดยระเบียบฉบับนี้ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถ ตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุนแก่หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนไว้ โดยกำหนดอัตราส่วนกับรายได้จริง ในแต่ละปีงบประมาณ

2.1.6.4 ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่องแบบหนังสือรับรอง ผู้ประสบภัย

ประกาศฉบับนี้อาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย พ.ศ. 2550 โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้กำหนดแบบหนังสือรับรองผู้ประสบภัย เพื่อให้ผู้ประสบภัยใช้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู โดยประกาศฉบับนี้ได้กำหนดแบบ ของหนังสือรับรองผู้ประสบภัยพร้อมทั้งกำหนดรายละเอียด บัญชีความเสียหายแนบท้ายหนังสือรับรอง ผู้ประสบภัยประเภทบุคคลธรรมดา หนังสือรับรองผู้ประสบภัยประเภทนิติบุคคล พร้อมทั้งแนบคำอธิบาย แบบหนังสือรับรองผู้ประสบภัยบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล นอกจากนี้ประกาศฉบับนี้ยังได้แนบตารางสิทธิ ที่จะได้รับจากทางราชการหน่วยงานที่เป็นผู้ให้การสงเคราะห์หรือฟื้นฟูและสถานที่ติดต่อ

2.1.6.5 ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่องการกำหนด แบบรายงานความเสียหายแบบคำร้องขอและใบคำร้องขอ

ประกาศฉบับนี้ประกาศขึ้นภายใต้กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายจากการบำบัดภัยอันตรายจากสาธารณภัย พ.ศ. 2554 และออก ตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ที่กำหนดให้อธิบดีกรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยมีอำนาจในการกำหนดแบบรายงานความเสียหาย แบบคำร้องและใบรับคำขอตาม กฎกระทรวง โดยประกาศฉบับนี้ได้มีเอกสารแนบประกอบไปด้วย แบบรายงานความเสียหาย แบบคำร้องขอ

2.1.6.6 หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินทรรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556

หลักเกณฑ์ฉบับนี้อาศัยอำนาจแห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงิน ทรรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 กระทรวงการคลังจึงได้มีการกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน โดยครอบคลุมในด้านการ ดำรงชีวิต ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ด้านการเกษตร (พืช, ประมง, ปศุสัตว์ และอื่น ๆ) ด้านบรรเทาสาธารณภัย ด้านการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

2.1.6.7 หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้าน การเกษตรผู้ประสบภัย กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัย กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 โดยอาศัยอำนาจของหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 โดยหลักเกณฑ์ฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉินด้านการเกษตร โดยจะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่กำกับดูแลเกษตรกรในแต่ละด้านก่อนเกิดภัยพิบัติ โดยมีการกำหนดการเบิกจ่าย หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข โดยครอบคลุมด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์และด้านการเกษตรอื่น ๆ

2.2 แผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัย

ในส่วนนี้เป็นการรวบรวมสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัย 7 ฉบับ ดังนี้

2.2.1 แผนปฏิบัติการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งชาติในเชิงยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2553 – 2562 (ณ เวลาที่จัดทำมาตรฐานนี้ แผนฉบับนี้กำลังจะหมดอายุลง)

แผนปฏิบัติการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งชาติในเชิงยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2553 - 2562 ของประเทศไทยเป็นแผนปฏิบัติการ ๑ ระยะยาว 10 ปี เกิดจากการร่วมจัดทำของหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน 44 หน่วยงาน และมีหน่วยงานร่วมดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ จำนวน 136 หน่วยงาน ซึ่งแผนปฏิบัติการดังกล่าวประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1) การป้องกันและลดผลกระทบ ประกอบด้วยการใช้มาตรการใช้สิ่งก่อสร้างและมาตรการไม่ใช่สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เช่น ระบบพยากรณ์และเตือนภัย ระบบการจัดการฐานข้อมูลสารสนเทศ ระบบการประเมินความเสี่ยงภัยระบบการประเมินความเสียหาย เครือข่ายการประสานงาน การบริหารจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Disaster Risk Management) ฯลฯ

2) การเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย ระบบการติดตามหรือระบบประเมินสถานการณ์และรายงานการฝึกซ้อมแผนและฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมรับภัยและเครือข่ายการประสานงาน การเตรียมพร้อมด้านปัจจัยสี่การเตรียมการสนับสนุนด้านเครื่องจักรกล เครื่องมือและงบประมาณการเตรียมพร้อมด้านการประชาสัมพันธ์ การเตรียมการด้านสุขอนามัย ฯลฯ

3) การจัดการภัยพิบัติในภาวะฉุกเฉิน ประกอบด้วย ระบบการสั่งการ การวางแผน ทิศทางการหนีภัย การอพยพผู้ประสบภัย การช่วยเหลือเบื้องต้น การประกาศเตือนภัยฉุกเฉิน มาตรการติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ มาตรการตอบโต้และกู้ภัย การปฏิบัติงานซ่อมฉุกเฉิน ฯลฯ

4) การฟื้นฟูบูรณะ ประกอบด้วยมาตรการช่วยเหลือและบรรเทา การประสานงาน เครือข่ายองค์กรช่วยเหลือผู้ประสบภัย มาตรการดูแลสุขอนามัย มาตรการช่วยเหลือทางการเงินและสิ่งของบรรเทาทุกข์ การฟื้นฟูสิ่งอำนวยความสะดวกเบื้องต้น การประเมินความเสียหายเบื้องต้น การฟื้นฟูสภาพจิตใจ การติดตามและประเมินผลเบื้องต้น ฯลฯ

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งชาติในเชิงยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2553 – พ.ศ. 2562 คำนึงถึงมิติทางด้านโครงสร้างองค์กร เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มเพื่อให้เกิดการบูรณาการและสามารถปฏิบัติงานแบบเสริมกำลังกัน (Synergy) แผนปฏิบัติการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งชาติในเชิงยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2553– 2562 จำเป็นต้องกำหนดแนวทางที่ชัดเจนให้กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มจัดทำแผนปฏิบัติการตามภารกิจของหน่วยงาน องค์กรประกอบของแผนปฏิบัติการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งชาติในเชิงยุทธศาสตร์ มี 2 ส่วน คือ (1) แผนงานปกติของหน่วยงาน (2) แผนงานภาคบังคับ

2.2.2 ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2557 – 2561

ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2557 – 2561 จัดทำขึ้นเพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถเผชิญกับภาวะไม่ปกติในด้านสาธารณภัยและภัยด้านความมั่นคงที่มีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมที่ลดบทเรียนและทำความเข้าใจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ที่เป็นอุปสรรคหรือข้อจำกัดในการจัดการในภาวะฉุกเฉินไม่ว่าจะเป็น ปัญหาในการแจ้งเตือนภัย ปัญหาการจัดการสถานการณ์ที่ขาดความเป็นเอกภาพ ปัญหาที่เกิดจากการขาดการฝึกซ้อมและความเข้าใจในการปฏิบัติและยังให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของชุมชนท้องถิ่นในการกำหนดนโยบาย แผนและแนวทางในการป้องกัน รวมทั้งการเตรียมพร้อมในการรับมือและจัดการกับสถานการณ์ได้ด้วยตนเอง รวมถึงแนวทางการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างหน่วยงานความมั่นคงต่าง ๆ ด้วย

2.2.3 แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558

แผนที่กำหนดกรอบ ทิศทาง ขั้นตอนการปฏิบัติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการสาธารณภัย ที่ได้นำแนวคิดการพัฒนาระบบการป้องกัน การเตรียมความพร้อม และการสร้างภูมิคุ้มกัน ด้วยการพัฒนาองค์ความรู้และการเสริมสร้างความเข้มแข็งในระดับชุมชนในการเฝ้าระวังและรับมือกับสาธารณภัย นอกจากนี้ได้มีการนำแนวคิดการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction) ตามกรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558 – 2573 เพื่อป้องกันสาธารณภัยตามหลัก “รู้รับ ปรับตัว ฟื้นเร็วทั่ว อย่างยั่งยืน” (Resilience) โดยให้ความสำคัญกับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัยและหลังจากภัยผ่านพ้นไป

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ประกอบไปด้วย 4 ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ 1) การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย 2) การบูรณาการจัดการในภาวะฉุกเฉิน 3) การเพิ่มประสิทธิภาพในการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน 4) การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดการสาธารณภัย เพื่อให้การดำเนินการที่สอดคล้องตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ที่มีการกำหนดให้ถ่ายทอดแผนไปสู่การจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของหน่วยงานในพื้นที่ระดับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ 7,851 แห่ง โดยกำหนดให้จังหวัดจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พ.ศ. 2558 และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2558 ขึ้นโดยล้อไปกับแผนการป้องกัน

และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ซึ่งแนวทางดังกล่าวเป็นหนึ่งในมาตรการในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานในพื้นที่ตามแนวคิดการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction) ปัจจุบันได้มีการผลักดันจนนำไปสู่การจัดทำแผนเผชิญเหตุในพื้นที่ และรวมถึงการพัฒนาร่างขั้นตอนปฏิบัติ มาตรฐานของงานต่างๆ รวมทั้งการกำหนดให้มีแผนแม่บทเฉพาะภัย เพื่อให้สามารถจัดทำรายละเอียด การปฏิบัติตามแผนที่มีลักษณะพิเศษที่ต่างกันได้

2.2.4 กรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558 – 2573

กรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558 – พ.ศ. 2573 ได้มีการกำหนดพันธกิจที่แต่ละภาคส่วนทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และในระดับโลก ต้องดำเนินงาน ประกอบไปด้วย 4 พันธกิจ ดังนี้ 1) การทำความเข้าใจความเสี่ยงจากภัยพิบัติ 2) การเสริมสร้างประสิทธิภาพพลโลกกำกับดูแลและบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ 3) การลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเพื่อสร้างความพร้อมรับมือและการฟื้นกลับโดยเร็วเมื่อเกิดภัยพิบัติ 4) การเสริมสร้างศักยภาพการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติเพื่อการเผชิญเหตุที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อ “การซ่อมสร้างให้ดีกว่าเดิม” ในช่วงของการบูรณะและฟื้นฟู โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การลดความสูญเสีย ลดผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติทั้งในด้านของชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการปฏิบัติภายใต้กรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ใน 7 เป้าหมาย ในแนวทาง “ลด 4 เพิ่ม 3” โดย “ลด 4” คือ การลดความสูญเสียใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ลดอัตราการเสียชีวิตจากภัยพิบัติ (2) ลดจำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบ (3) ลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดจากสาธารณภัย (4) ลดความเสียหายจากภัยพิบัติที่มีผลต่อโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ และการหยุดชะงักของบริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน ในส่วนของ “เพิ่ม 3” ประกอบด้วย (1) เพิ่มจำนวนประเทศที่มีแผนยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับชาติและท้องถิ่น (2) เพิ่มประสิทธิภาพความร่วมมือระหว่างประเทศที่ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา (3) เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการและการให้ประชาชนเข้าถึงระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่สามารถเตือนภัยได้หลากหลายประเภท รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศ และการประเมินความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยเป้าหมายในการปฏิบัติเหล่านี้ดำเนินการภายในปี พ.ศ. 2573

2.2.5 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs)

วาระการพัฒนาหลังปี พ.ศ. 2558 ที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาใน 15 ปี ข้างหน้า ประกอบด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนใน 17 ด้าน ที่ผ่านความเห็นพ้องรวมกันของบรรดาประเทศสมาชิก 193 ประเทศ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัย ดังนี้ (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2560; 74 - 75)

(1) เป้าหมาย 1 ขจัดความยากจนทุกรูปแบบ ลดผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ โดยการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่อยู่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงในการเข้าถึงทรัพยากรความยากจนนั้น ทำให้กลุ่มคนกลายเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้นมากกว่ากลุ่มอื่น

และจะทำให้ความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น การจัดสรรพื้นที่และการบริหารจัดการให้สามารถเคลื่อนย้ายหรือทำให้พื้นที่อาศัยลดความเสี่ยงได้

(2) เป้าหมาย 6 การจัดการน้ำและการเข้าถึงน้ำดื่มที่สุขอนามัยสำหรับทุกคน สร้างหลักประกันที่ประชาชนจะเข้าถึงน้ำดื่มที่สะอาดถูกสุขอนามัย เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้น้ำ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ อันเป็นผลพวงจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและการขยายตัวของจำนวนประชากร และหมายความรวมถึงการจัดให้มีสาธารณูปโภคสาธารณูปการให้รองรับกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ฉับพลัน หรือในระยะยาว

(3) เป้าหมาย 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัยทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน สร้างหลักประกันในการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและบริการสาธารณะที่เพียงพอและปลอดภัย เพิ่มจำนวนเมืองที่มีการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานภัยพิบัติ และมีการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติในทุกระดับ ตามกรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

(4) เป้าหมาย 13 การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ เสริมภูมิต้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ การสร้างความตระหนักรู้และจัดทำนโยบายหรือยุทธศาสตร์ในระดับชาติ โดยให้ความสำคัญกับการลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การปรับตัว การลดผลกระทบและการเตือนภัย การผูกประเด็นการลดความเสี่ยงภัยพิบัติจะต้องสอดคล้องกับการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพราะเป็นการแก้ไขที่ต้นเหตุด้วย เพื่อให้โอกาสของภัยที่จะเกิดขึ้นลดลงได้

2.2.6 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้วางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และการวางทิศทางสำหรับการพัฒนาประเทศในระยะ 20 ปี โดยในส่วนนี้ให้ความสำคัญกับ 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการเตรียมความพร้อมในการเผชิญกับภาวะไม่ปกติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.2.7 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้ให้ความสำคัญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสาธารณภัย โดยเน้นไปที่การสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยการรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยเฉพาะภัยแล้งและอุทกภัยซึ่งเป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและทวีความรุนแรงมากขึ้นในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตามในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 3 ฉบับ ในช่วงที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของคน

ในชุมชนด้วยชุมชน เช่น ชุมชนจัดการภัยพิบัติซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ที่ให้ความสำคัญกับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน โดยมี 2 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ 5 การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่ง มั่งคั่ง ยั่งยืน